

och skrek. John blev alldeles yr i huvudet av allt som hände. Han vände sig mot Åsa, som tyst stod bakom honom.

– ”Varför gör alla såhär?” frågade han. Hon tittade tyst på honom en lång stund. Så sa hon:

– ”Du har just kommit med bud om att min far ska dö”!

I KUNGENS HALL

John stod en lång stund och bara stirrade Åsa i ögonen. Han kunde liksom inte fatta vad det var hon hade sagt.

– ”Vad sa du?” frågade han till sist.

– ”Din ankomst hit var Odens bud till min far att han ska dö”.

– ”Men”, sa John, ”Oden och de där gudarna. De är ju bara sagor! Fröken har berättat om dem i skolan. De finns ju inte på riktigt”!

– ”Jag vet inte vad den där skolan är, eller vem den där fröken är. Men vem tror du det var du träffade i Odens hus? Och hur tror du att du har kommit hit genom tiden?”

John stod tyst en stund. Han hittade inget att svara. Han var tvungen att fråga sig själv om det verkligen var så, att han träffat Oden i huset. Och han kom fram till att det nog måste ha varit så. Men det var ju ofattbart! Det kunde ju inte vara så! Han avbröts i sina funderingar av att det stod en ung man bredvid honom och tittade. När mannen märkte att John upptäckt honom började han tala.

– ”Far min bjöd att du må vara vår hedrade gäst. Och man förstår av dina konstiga kläder att du kommer från framtiden och att Oden sänt dig. Men lätt blir inte den uppgiften efter det bud du fört hit”.

– ”Men jag vet ingenting om det där”, sa John.

– ”Det må så vara, svarade mannen, men fast det gör mig till

konung ville jag helst att du aldrig skulle ha kommit hit”.

– ”Vem är du då”? undrade John.

– ”Jag heter Fäders arvinge och då jag sattes i knät på min far svors att jag skulle bli konung efter honom. Det var priset för min morfars stöd”.

John förstod ingenting av mannens tal, annat än att han hette Olof och tydligen skulle bli ny kung då Erik den Segersäkre dog. Så kom ytterligare en person fram. Det var en fru som lät som hon kom från ett annat land.

– ”Var hälsad Jånn budbärare. Konungen har sänt mig att be dig slå dig ner vid bordet och deltaga i måltiden. Åsa kan sitta bredvid dig”.

Då kände John att han var hungrig och han undrade hur lång tid det gått sedan han kommit till det gamla Sverige.

– ”Kom, sätt dig då”. Det var Åsa som talade. Så satte han sig försiktigt på bänken framför bordet. Mitt emot honom slog den som hette Olof sig ned.

I det svaga ljuset såg John att bordet såg smutsigt ut, och det luktade lite illa om det också. Strax kom en kvinna fram med en stor gryta, som hon ställde på bordet framför dem, och efter henne kom en flicka med en bunt stora runda bröd. Hon delade ut ett till var och en av dem och försvann sedan. John kände sig så osäker att han inte ens tordes säga tack och inte heller visste han hur han skulle uppföra sig. Var nånstans var tallriken? och kniven och gaffeln? I smyg sneglade han på Åsa och Olof för att se hur de gjorde. Men han glömde att han var en hedrad gäst, så Olof bjöd honom att ta för sig först.

– ””Vad ska jag lägga maten på? blev han så tvungen att fråga. Åsa och Olof såg på honom.

– ”På brödet såklart”. Det var Olof som svarade.

John öste upp lite med slevan och satte sig ned igen. Det såg inte

så gott ut. Det var något slags kött på ben kokat som i en soppa, med några bruna sladdriga blad av någon grönsak i. Han kände att det inte skulle bli så lätt att äta maten, men han var så hungrig att han tyckte att han ändå ville försöka.

– ”Du kan börja nu, för Olof som är högst i rang efter far har börjat”. Åsa puffade honom i sidan.

– ”Men, var är kniven och gaffeln då”?

– ”Du får väl ta din egen kniv. Och det andra du sa vet jag inte vad det är för nå't”.

– ”Men jag har ingen kniv”.

– ”Har du ingen kniv”? Åsa såg häpen ut. ”Hur äter man i framtiden då”?

– ”Då ligger det alltid kniv och gaffel på bordet bredvid tallriken”.

Det hördes ett starkt sörplande ljud från andra sidan bordet. John tittade upp och såg hur Olof med händerna höll ett köttben för munnen och tuggade och sög. Det blev mer och mer förvirrande.

– ”Vänta ska jag säga till Kvida. Åsa ropade efter flickan som burit brödet och hon kom springande med en gång. Så fick hon en tillsägelse, sprang ut igen för att strax komma tillbaka med en kniv som hon la bredvid John. Det var en vacker kniv, med träskaft som var snidat så att det såg ut som om ormar slingrade sig runt det.

– ”Tag den, och fäst den vid ditt bälte”.

John vågade inte säga att han inte hade något bälte, utan tackade bara och smakade på maten. Det var inte gott, det hade en syrlig salt smak, men det gick att äta lite av det. Med kniven pillade han bort fett och tuggade i sig det som såg ut att vara rent kött, och de värsta hungerskänslorna försvann. Han kände då att han nog inte ville ha mer, men hur skulle han göra då? Kanske var

det oartigt att inte äta upp maten? Och hur gjorde de egentligen? Vikingarna hade man ju hört talas om i skolan, att de var så hårda och förfärliga. Tänk om de åt upp själva köttbenet också! Det skulle han aldrig klara. Kanske de skulle bli arga på honom och döda honom för att han inte ville äta upp maten. Återigen hade han den där obehagliga känslan i magen som man får när man blir så där rädd.

Till all sin lycka såg John plötsligt hur Olof tog sitt avgnagda köttben och bara slängde det in under bordet. Han hade aldrig sett på maken! Fy vad äckligt! Bara slänga det direkt på golvet. Visserligen var golvet bara av trampad jord, men ändå.... Fast när ingen annan verkade titta åt hans håll slängde John raskt in det som var på brödet under bordet och la se'n tillbaka det. Vilken tur! Men nog var de bra äckliga vikingarna.

Plötsligt kände han att någon knuffade mot hans ben under bordet! Vem var det!?! Så kände han det igen! Nu blev han så rädd att håret reste sig på hans huvud, och när den som var under bordet för tredje gången knuffade mot honom vågade han inte sitta kvar. Han flög upp från bänken sådär fort som man bara kan när man är skräckslagen.

– ”Vad är det med dig budbärare”? Olof betraktade honom från sin plats på andra sidan bordet.

– ”Det var nå'n under bordet som knuffade på mig! Flera gånger”.

Olof böjde sig ner och tittade.

– ”Det är ju bara hundarna. De vill åt benen som du slängde på golvet”.

– ”Hundar? Har ni hundar där”? fick John förvånat fram.

– ”Det är klart vi har hundar. Hur skulle vi annars bli av med benen”? Olof såg undrande på honom. ”Har ni inte hundar i din tid då”?

– ”Jo, men de får inte äta benen på golvet”.

Alla tittade förvånat på John.

– ”Då måste ni väl ha en ordentlig stank i husen i din tid då”?
undrade Olof, ”när benen blir liggande utan att hundarna tar hand om dem. Eller låter ni kanske trälarne plocka upp dem”?

– ”Vi har inga trälar”.

– ”Så, du kommer från ett fattigt hem då... Men hur kan ni då föda hundarna om de inte får äta benen”?

– ”Dem får de äta på fat såklart”.

Återigen såg alla förundrat på honom. Så följde en fråga från någon längre ner ifrån bordet:

– ”Menar du att hundarna äter på egna fat”?

– ”Javisst. Annars blir det ju kladdigt på golvet”. John försökte se vem som frågat.

Det blev absolut knäpptyst runt bordet. På nytt var det Olof som tog till orda.

– ”Om det är sant som du säger tar jag tillbaka vad jag nyss sa om din fattigdom. Det förefaller istället som du är mycket rik. Men då förstår jag inte varför du saknar trälar”?

– ”Du ska se hans knappar Olof”. Åsa vände sig till sin bror. ”Det är äkta dvärgasmide. Det är fantastiskt”!

– ”Så”? Olof fortsatte att betrakta John. ”Vill du visa mig dvärgasmidet”?

– ”Javisst”. John blev osäker igen. ”Men det är bara en vanlig dragkedja”.

Plötsligt kom Erik den Segersäkre fram till bordet igen. Genast avstannade allt samtal. Han betraktade de närvarande under en lång stund innan han började tala.

– ”Det måste vara en omtumlande upplevelse för Jånn Budbärare att komma hit till oss. Jag hörde lite av ert samtal, och det lät ibland ganska enfaldigt tyckte jag. Tids nog ska frågor besva-

ras, men inte ikväll. Nu ska vår gäst anvisas en sovplats och få vara ifred för nyfikna frågor. Imorgon ska han följa med mig till Sigtuna”.

Erik vinkade med handen till en kvinna bakom honom, vilken gick fram till John och bad honom följa med. De gick en bit ner i den nu mycket mörka hallen och hon visade honom en plats där han skulle sova. Det var en bädd invid väggen, eller vad man nu kan kalla snedtaket som gick nästan ända ner till golvet, och på den låg flera djurfällar. Han fick en kruka med vatten för att tvätta sig i, vilket kändes ganska onödigt med tanke på lukten från fällarna. Strax kom också en flicka med en stor drickmugg av trä. John smakade på det som var däri. Det var inte gott. Det påminde om pilsner i smaken men luktade och smakade lite surt. Han ställde muggen på golvet och la sig ner i bädden. Han var rädd och ledsen och längtade mycket, mycket hem till sin egen tid igen. Hem till sin mamma och pappa, som väl undrade vart han tagit vägen. Säkert hade de ringt polisen, men polisen skulle inte kunna hitta honom.

Det blev vått på kinderna av tårar när han grät. Så började han fundera på vad som skulle hända honom. Kungen hade sagt att han skulle följa med till Sigtuna, men vad skulle hända honom där? Och kunde man ens veta om det skulle bli någon ny dag för honom? Kungen måste ju vara jättearg på honom om det var så att han skulle dö bara för att John kommit dit. Tänk om Erik den Segersäkre skulle döda honom här i mörkret när ingen såg? Kanske någon skulle komma smygande och hugga sitt svärd i honom för att kungen skulle få leva!

Tankarna och rädslan snurrade runt i huvudet på honom under en lång stund, men avbröts plötsligt av att han kände **att någon kröp ned bredvid honom i hans bädd!**

HÅN OCH SKRATT

Först tänkte John rusa upp ur bädden. Men då skulle han bli tvungen att klättra över den som la sig ner bredvid honom. Och hur kunde han veta att det fanns någon som ville hjälpa honom i huset alls? Det fanns alltså bara en sak att göra:

– ”Vem är du?” viskade han fram så tyst, att någon knappast kunde höra det. Men den som kröp ner i bädden hörde det tydligen, för hon svarade.

– ”Var inte rädd. Jag är Kvida, trälflickan. Det var jag som serverade bröd och hämtade din kniv. Jag tog den med mig förresten”.

– ”Ska du döda mig med den?” John var nästan gråtfärdig av rädsla. Flickan fnittrade till.

– ”Döda dig? Varför det? Du är ju konungens hedersgäst och Odens heliga sändebud från framtiden. Det fattar du väl att en trälflicka som jag aldrig skulle kunna göra”?

John var tyst ett ögonblick. Det kändes lite lättare nu när hon skrattat så där. Det var ett så fint litet skratt.

– ”Men varför lägger du dig i min säng då”?

– ”För att du inte ska frysa så klart”!

– ”Men jag fryser inte”. Flickan skrattade igen.

– ”Men imorgon kommer du att göra det. Då är det jättekallt i salen, för då har elden nästan slocknat”. Hon var tyst en stund. Så fortsatte hon: ”Sover ni inte ihop i framtiden”?

– ”Nä”, svarade John. ”Vi ligger i egna sängar”.

– ”Fryser ni inte då”?

– ”Nej. För elementen är på och då är det varmt hela natten”. John drog andan och tog mod till sig för nästa fråga. ”Men varför skulle just du ligga här? Fanns det ingen kille som kunde göra det”?

Nu kom det ett nytt fnitter från flickan, som fick John att känna sig dum. Han hade säkert gjort bort sig och ställt en dum fråga. Det blev tyst en stund. Till slut hördes flickan tala igen.

– ”Vad konstigt du frågar. Tycker du inte om flickor?”

– ”Jo, men... jag menar”... John visste inte riktigt vad han skulle säga. Han kände sig bara heldum.

– ”Alla konungens hedersgäster får en trålflicka att sova bredvid sig för att behaga dem, *eller att sjafna* med*. Det är en självklarhet för vilken värd som helst att erbjuda sin gäst. Men de brukar vara lite äldre för att få det. Men eftersom du var så ung så tyckte drottningen att en ung flicka skulle ligga bredvid dig”.

– ”Sjafna? Vad är det för nånting”?

– ”Vet du inte vad Sjafna är för något? Det är ju Sjöfns lek”.
Flickan fnissade till igen.

– ”Vad då då”. John kände sig stött. ”Sånt leker i alla fall inte vi i vår tid, så det så”.

– ”Hur blir det barn då då”? Flickan lät verkligen förvånad.

– ”Vad då barn”?

– ”Ja, hur kan det bli barn om ni inte sjafnar? Det måste ju en pojke och flicka göra för att det ska bli barn”.

John blev alldeles chockad. Menade hon att han och hon skulle... Han blev helt förfärad! Men han samlade sig och sa:

– ”Det är det bara stora som gör. Det kan inte vi som är små göra, det förstår du väl”.

– ”Inte göra barn nej. Men sjafna kan man väl göra ändå”.
Nu fnissade trålflickan igen och John blev åter chockad. Vad menade hon?

– ”Menar du att ni gör det? Sjafn... ja, den här leken”?

– ”Det är klart vi gör. Hur ska man annars kunna lära sig att bli en bra vuxen? Och så är det ju en rolig idrott”.

John blev alldeles paff. Idrott? Kallade hon det för idrott? För

att inte tala om att de verkligen gjorde det också. De verkade ju inte riktigt kloka på vikingatiden. Han visste inte vad han skulle säga och kände, att nu fick det faktiskt räcka. De var verkligen helt knäppa på vikingatiden. Det här skulle nog bli jobbigt!

– ”Jaha!.. Ja, i vår tid håller vi i alla fall inte på med såna äckliga grejor, det gör bara de stora”. Han vände sig om, tydligt markerande att han inte ville prata mer. Så drog han fällarna över sig och försökte somna istället. Han gillade inte att flickan fått honom att känna sig dum, *och han var verkligen chockad över vad han hört*. Men samtidigt kändes det på något sätt tryggt att hon låg bredvid honom. Och hon verkade ju trots allt vara snäll. Fast väldigt, väldigt konstig förstås. *Och tänk om hon skulle göra något med honom när han sov. Tänk om hon ville ”sjafna”!* Nu visste han inte om han skulle våga somna eller inte.

När han vaknade på morgonen hade flickan inte gjort någonting och redan var många personer på benen och elden var tänd i salen. Flickan låg kvar bredvid honom ännu, men hon hade tydligen varit vaken en stund. Trots det låg hon alldeles stilla. Först när John själv ville gå ur bädden klev hon upp. Hon hade legat och väntat på att han skulle vakna, men inte rört sig. Hon skulle nämligen ligga kvar och hålla honom varm, men fick inte röra sig, så han blev väckt. Så fort han satt sig upp försvann hon dock iväg till sina sysslor. Men då kände John hur kallt det var i rummet, och han förstod nu hur smart det var att sova tillsammans.

Snart kom Kvida tillbaka med en kruka vatten för tvätten. Runt omkring sig såg John hur både män och kvinnor ogenerat tog av sig kläder för att tvätta sig. Någon tvål fanns naturligtvis inte, men det kändes ändå bra att få blaska sig lite i ansiktet. Kläderna